

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

PROFESIJNÝ A KARIÉROVÝ RAST
pkrmpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Možnosti vizualizácie a jej implementácie do procesu učenia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Ing. Peter Dubovan
poverený zastupovaním generálnej riaditeľky
Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Možnosti vizualizácie a jej implementácie do procesu učenia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Vzdelávací program bol vytvorený na základe aktuálnej požiadavky z pedagogickej praxe, ktorá poukazuje na potrebu prepojenia metodických usmernení z odborných vyšetrení so špecifikami výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami pri plnení výchovno-vzdelávacích cieľov vyplývajúcich zo školského zákona v praxi.

Obsahom vzdelávacieho programu je téma vizualizácie logickej štruktúry učiva žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktoré potrebujú grafickú podporu k procesu samotného učenia, nakoľko nie sú schopné učiť sa samostatným čítaním s porozumením.

Čoraz častejšie sa poradenské zariadenia - ich odborní zamestnanci ako aj pedagogickí zamestnanci školy dožadujú stretnutí, aby prediskutovali a zosúlادili svoj prístup, metodické usmernenia odporúčané zo strany poradenského zariadenia, čo je následne východiskom pre výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Uvedený program vznikol na základe:

- cieľov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona č. 245/2008 Z. z.,
- interného metodického materiálu ŠŠI pod názvom Školská integrácia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v špeciálnych triedach z roku 2013,
- obsahu Štátneho vzdelávacieho programu pre ISCED 1, ktoré zahŕňajú vo svojich úlohách a cieľoch aj výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na základe spolupráce so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie,
- záujmu pedagogických a odborných zamestnancov o aktualizovanie a rozširovanie svojich profesijných kompetencií v oblasti grafickej podpory v procese učenia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Vo vzdelávacom programe využívame učivo predmetu Prírodoveda pre 4. ročník ZŠ, ktoré je vhodné na grafické spracovanie jeho logickej štruktúry prostredníctvom využitia vizuomotorických máp. Napriek tomu že grafickú podporu je možné zrealizovať aj k iným vyučujúcim predmetom, vybrali sme si predmet Prírodovedy 4. ročníka ZŠ zámerne. Štvrtý ročník ZŠ je pred prechodom na II. stupeň ZŠ, učivo Prírodovedy tohto ročníka obsahuje množstvo faktov, kľúčových slov a logických štruktúr, ktoré sú vhodné na rozšírenie praktických zručností pedagogických a odborných zamestnancov vo vizualizácii učiva prostredníctvom tvorby vizuomotorických máp k učivu. Účasť obidvoch skupín – pedagogických a odborných zamestnancov na vzdelávaní je potrebná z pohľadu prepojenia odborných vedomostí odborných zamestnancov poradne s praktickou stránkou rozšírenia zručností v oblasti vizualizácie učiva, ktorú realizujú najmä pedagogickí zamestnanci školy do vzdelávacieho procesu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Druh kontinuálneho vzdelávania: aktualizčné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania: kombinovaná (prezenčná a dištančná forma)

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavný cieľ:

Rozšíriť a aktualizovať profesijné kompetencie pedagogických a odborných zamestnancov v oblasti tvorby vizualizácie logickej štruktúry učiva prostredníctvom využitia vizuomotorických máp.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Špecifické ciele:

- aktualizovať vedomosti pedagogických a odborných zamestnancov v oblasti procesu samotného učenia, jeho podmienok a nácviku čítania s porozumením,
- rozšíriť vedomosti pedagogických a odborných zamestnancov o možnosti grafickej podpory v procese učenia, formy vizualizácie logickej štruktúry učiva,
- prehĺbiť a aktualizovať vedomosti a praktické zručnosti pedagogických a odborných zamestnancov v oblasti tvorby vizualizácie logickej štruktúry učiva prostredníctvom využitia vizuomotorických máp k učivu Prírodovedy pre 4. ročník ZŠ.

Obsah vzdelávacieho programu:

I. MODUL: Čítanie s porozumením ako dôležitá súčasť učebného procesu:

OBSAH	FORMA	ČASOVÝ ROZSAH
- Biologické podmienky učebného procesu	prezenčná	1
- Štruktúra nácviku čítania s porozumením, ako spolu súvisia jazykové schopnosti, učenie sa a čítanie	prezenčná	2
- Charakteristika skupiny žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami z hľadiska potreby vizualizácie procesu čítania s porozumením a tým aj procesu učenia	prezenčná	2
Dištančná úloha č. 1: Charakteristika procesu učenia – teórie a typy učenia, vyhľadanie vyššie uvedených informácií a ich písomné spracovanie. Výstup dištančnej formy: Písomne spracované zadanie úlohy č.1 v rozsahu maximálne 2 normostrany vo veľkosti A4.	dištančná	2
SPOLU	P/D	5/2

II. MODUL: Grafická podpora v procese učenia:

OBSAH	FORMA	ČASOVÝ ROZSAH
- Možnosti vytvárania mentálnych máp, formy mapovania	prezenčná	2
- Vizualizácia systému logickej štruktúry: - formy vizualizácie, - tvorenie vizuomotorických máp k učivu Prírodovedy pre 4. ročník ZŠ	prezenčná	2 1 5
Dištančná úloha č. 2: Vypracovanie 2 vizuomotorických máp k učivu Prírodovedy pre 4. ročník ZŠ – výber učiva podľa vlastnej voľby s možnosťou praktického využitia v škole alebo v menšej skupine žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami z pohľadu potreby podporiť proces učenia jeho vizualizáciou. Výstup dištančnej formy: Písomne spracované zadanie úlohy č.2 v rozsahu 2 - 3 normostrany vo veľkosti A4.	dištančná	3
SPOLU	P/D	10/3

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu má vedomosti a praktické zručnosti v oblasti vizualizácie procesu učenia prostredníctvom tvorby vizuomotorických máp k učivu Prírodovedy pre 4. ročník ZŠ. Vizuomotorické mapy vie pedagogický zamestnanec použiť v priebehu vzdelávacieho procesu žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v škole, ako aj odborný zamestnanec pre skupinu rizikových žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v rámci procesu reedukácie v individuálnej i skupinovej terapii školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Celkový počet vyučovacích hodín je 20 hodín - 15 hodín prezenčnou formou a 5 hodín dištančnou formou.

Trvanie vzdelávacieho programu:

najviac 10 mesiacov

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ,
- vychovávateľ,
- pedagogický asistent.

Podkategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ pre primárne vzdelávanie,
- asistent učiteľa,
- asistent vychovávateľa.

Kariérový stupeň pedagogických zamestnancov:

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia pedagogických zamestnancov: -

Vyučovací predmet: -

Kategória odborných zamestnancov:

- špeciálny pedagóg,
- školský špeciálny pedagóg,
- terénny špeciálny pedagóg,
- školský logopéd.

Kariérový stupeň odborných zamestnancov:

- samostatný odborný zamestnanec,
- odborný zamestnanec s prvou atestáciou,
- odborný zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia odborných zamestnancov:-

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre kategóriu pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v uvedených podkategóriách a kariérovom stupni, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorí majú absolvovaných **aspoň šesť mesiacov** pedagogickej/odbornej činnosti (§ 35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania:

Na kontinuálne vzdelávanie sa účastníci prihlasujú na základe písomnej prihlášky. Riaditeľ školy alebo školského zariadenia na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického/odborného zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérneho stupňa. Riaditeľovi školy alebo školského zariadenia potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Ak riaditeľ školy alebo školského zariadenia nepotvrdí zaradenie pedagogického/odborného zamestnanca do kariérového stupňa, kategórie alebo podkategórie, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického/odborného zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický/odborný zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávania:

Aktualizačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred lektorom a účastníkmi vzdelávania.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu:

1. Najmenej 80 % účasť z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
2. Spracovanie výstupov z dištančnej formy vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia, ktorej obsahom budú možnosti využitia foriem vizualizácie logickej štruktúry učiva na podporu procesu učenia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami – pre pedagogických zamestnancov s využitím do vyučovacieho procesu vybraného vyučovacieho predmetu, u odborných zamestnancov s využitím do poradenského procesu.
Záverečnú prezentáciu bude účastník vzdelávania vytvárať priamo pred lektorom a účastníkmi vzdelávania. Spôsob jej spracovania môže byť v elektronickej podobe v programe PowerPoint v rozsahu 5 - 7 snímok alebo v printovej podobe v rozsahu 3 – 4 normostrany vo veľkosti A4.

Personálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:

Garant: Mgr. Róbert Sabo, PhD., učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou pre špeciálnu a liečebnú pedagogiku, Metodicko-pedagogické centrum, regionálne pracovisko, Horná 97, 975 46 Banská Bystrica.

Garant spĺňa požiadavky § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Lektori:

- odborní zamestnanci s prvou atestáciou – špeciálni pedagógovia, školskí logopédi, liečební pedagógovia, ktorí vykonávajú odbornú činnosť v školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie, majú odborné skúsenosti a prax v oblasti obsahu vzdelávacieho programu,
- pedagogickí zamestnanci s prvou a druhou atestáciou, učelia kontinuálneho vzdelávania, vysokoškolskí pedagógovia s dosiahnutým vzdelaním v odboroch slovenský jazyk, špeciálna pedagogika, školská

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

logopédia, liečebná pedagogika, elementárna pedagogika s praxou v oblasti obsahu vzdelávacieho programu.

Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné zabezpečenie:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z Národného projektu profesijného a kariérneho rastu pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov a z prostriedkov rozpočtu MPC.

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, prípadne účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Kancelárske potreby: flipchartový papier, fixky, papier, tabuľa.

Technické a informačné zabezpečenie:

Notebook, dataprojektor pre lektora, internet.

Návrh počtu kreditov:

Spolu **6 kreditov** - 4 kredity za rozsah vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania.

Odporúčaná literatúra:

1. NOVAKOVOVÁ, B. Grafická podpora v procese učenia u rizikových detí v základnej škole : rigorózna práca. Banská Bystrica : PdF UMB, 2004.
2. BERNÁTOVÁ, R. Vizualizácia systému logickej štruktúry biologického učiva a jej aplikácia v edukácii. In *Technológia vzdelávania*. ISSN 1335-003X, 2002, roč. , 10, č. 7, s. 10-13.
3. EMERLINGOVÁ, S. *Když dětem nejde čtení*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-325-0
4. KLEMENTISOVÁ, M. Biologické podmienky učebného procesu. In *Cizí jazyky*. ISSN-1210-1811, 1994-98, č. 7-8, s. 268-270.
5. KOLLÁRIKOVÁ, Z., PUPALA, B. (eds). *Předškolná a elementárna pedagogika*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-585-7
6. KOSOVÁ, B. Alternatívne koncepcie vyučovania a ich prínos pre tradičnú školu, výchovu a vzdelávanie. In *Technológia vzdelávania*. ISSN 1335-003X, 1997, roč. 5, č. 10, s. 2-5.
7. KOSOVÁ, B. Škola orientovaná na dieťa. In *Pedagogické rozhľady*. ISSN 1335-0404, 2001, roč.10, č. 2, s. 8-13.
8. LECHTA, V. *Logopaedica 5 : zborník slovenskej asociácie logopédov*. Bratislava: Vyd. LIEČREH GÚTH, 2002. ISBN 80-88932-10-6
9. LECHTA, V. *Terapia naručenej komunikačnej schopnosti*. Martin : Osveta, 2002. ISBN 80-8063-092-5
10. POKORNÁ, V. *Teorie, diagnostika a náprava špecifických poruch učení*. Praha : Portál, 1997. ISBN 80-7178-135-5
11. ZELINA, M. *Aktivácia a motivácia žiakov na vyučovaní*. Banská Bystrica : Metodické centrum, 2002. ISBN 80-8041-414-9
12. ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-544-X